

Kim duşman?

Category: Kitapcy, Publisistika

написано kitapcy | 24 января, 2025

Kim duşman? KİM DUŞMAN?

Käbir okyjylarymuz soraýar:

- Nämüçin her daşyň astyndan dowamly ABŞ-ny gözleýärsiňiz?
- ABŞ-na duşmanmasyňyz?
- Amerikanlary ýigrenýärsiňizmi?

Üns beriň:

Meniň hiç kime, hiç bir topara, hiç bir ýurda duşmançylygym yok.

Ýigrenç, kine maňa ýat duýgylar, hiç kimseden öç alma niýetim yok.

Tersine, men özümi amerikan halkynyň hakyky dosty saýýaryn.

Galyberse-de:

Men syýasy seljermelerimi «halap-halamazlygynyň» üstünden beremok.

Amerikan taryhyna turuwbaşdan duşmançylygy nädip etse bolar?

Iňlis kolonizatorlaryna garşıy göreşip, garaşsyzlygyny gazanan ABŞ-na nädip berekella diýmejek? Garaşsyzlyk deklarasiýasynyň jar edilen 4-nji iýul günü bütik azat adamzadyň baýramydyr!

Beýleki bir ýandan: ABŞ-nyň imperialist syýasatyna garşıy çykmagam ynsanperwer borçdyr.

Anketalara görä dünýä ilatynyň agramly bölegi ýagdaýlaryň barha ýaramazlaşýandygy üçin näme sebäpli Wašingtonyň ýöredýän syýasatyny aýyplayá? Amerikan döwletiniň eden şu işlerini ýatdan çykarar ýaly däl sebäbi! Gysgaça durup geceýin:

ABŞ birinji gezek Osmanly Tripolisine hüjüm etdi.

Meksika degişli Tehasy 1846-njy ýylda, Kaliforniyany 1848-nji ýylda basyp aldy. Meksikada ençeme ýyllap ne ganlary dökdi, ol

bu ýurtda bolup geçen ähli harby agdarlyşyklaryň arkasyndaky ýeke-take güýçdi...

1887-nji ýylда Samoa we 1889-njy ýylда Gawaý adalarynda eden gyrgynçylyklaryny görmezlige salyp bolarmy?

Ispaniýany ýeňip Kubane, Guama, Porto-Riko we Aziýadaky Filippinlere çozmagyna degip geçmäliňmi?

Bu zatlar halap-halamazlygyň gürrüni däl.

Ýa bolmasa XX asyrda edenleri?

• **GLOBAL GOPBAMSYLYK**

Diňe ABŞ däl, Amerikan Deňiz Güýçleriniň goldawy bilen azyk läheňleri «United Fruit» we «Standart Fruit» Gondurasyň bol hasylly ekin meýdanlaryna eýe boldy. Bu kiçijik ýurtda pul üçin neneňsi agdarlyşyklary gurnap, niçiksi pitneleri çykardы... ABŞ Nikaraguada halkyň saýlan hiç bir hökümetini islemedi, agdarlyşyklar bilen bu ýurdy dolandyrdy. Kosta-Rikada edeni-de şonuň ýaly. A dökülen ganlar?

Agdarlyşyk edip bilmedik ýurduny basyp aldy, Dominikan respublikasyny edişi ýaly...

Birinji jahan urşuna goşulyp, Ýewropa geldi. Özünü «Ýewropanyň goragçysy» yylan etdi! SSSR-iň ýykylmagy üçin 8 müň deňizçi pyýada esgerini ugradyp, graždanlyk urşuny goldady – «Polýar aýysy» ýörişi...

Yzyndan... Ikinji jahan urşuna goşuldy. Özem urşa girmänkä Gitleri goldanlygy-da gizlin syr däl.

Ýaponiýany okkupirledi. Germaniýanyň Berlin şäherine çenli geldi. Italiýany, Fransiyany, Belgiyany, Gollandiýany, Awstriýany gözegçiligine aldy. Birnäçe ýyllap bu ýerlerden çykmady.

«Sowuk uruş» başlap-başlamanka Koreýada uruş turuzdy.

Hytaýda Mao Szeduna garşı sagçy Çan Kaýşını goldady. MRU-nyň ýerde gurnan sabotažlaryny undup bolarmy? Meñzeşini Gresiyada we Albaniýada hem etdi.

Pikir etmäň, Siriýa meselesi soň çykandyr öydüp: ABŞ 1948-nji ýylда harby agdarlyşyga goldaw berdi. Saýlanan parlamentiň soňa goýan Transarap gaz geçirijisi agdarlyşykçy Zaim tarapyndan şobada makullandy. ABŞ bu ýurtda 1956-njy we 1957-nji ýyllarda iki gezek operasiýa geçirdi...

Müsürde döwletiň eýeçiligine geçirilen Suweýş kanaly üçinem şol bir strategiýany durmuşa geçirdi. Şeýle-de:
Eýranyň nebitini millileşdiren saýlanan Musaddyk hökümeti MRU-nyň «Aýaks operasiýasy» arkaly agdaryldy. Hökümet başyna geçirilen General Zahidi Mussadygyň döwletlesdirmeye işleriniň barsyndan el çekdi!

Yrakda şoňa meñzeşini etdi...

Türkiýäni agzajagam däl, özüňiz gowy bilyärsiňiz...

Gutarmady:

• DÖWLET TERRORY

ABŞ-MRU Indoneziýada çepçi Sukarno hökümetini agdarmak üçin milliona golaý adamy öldürdü. Hökümeti durnuksyzlaşdymak üçin raýat söwda gämilerini-de bombalady.

On ýyl dowam eden Wýetnam urşunda 1,5 million esger, 2,7 million raýat wepat boldy.

A Laos? A Kamboja?

Fidel Castro garşı MRU mafiýa bilen bileleşip Kubada şoňa meñzeşini etjek boldy. Oňarmady. Wenesuelada-da etjek boldy, hernä oňarmady. Emma:

Sandinista garşı Nikaraguada etjegini etdi. Zairde, Kongoda etjegini etdi, saýlanan çepçi Lumumbany öldürdüp, agdarlyşykçylary häkimiyete getirdi. Efiopiýada, Angolada, Çadda etjegini etdi.

Gepletseňiz, «demokratiýanyň sopusy»! Ýogsam bolmasa Ispaniýada, Braziliýada, Çilide, Boliviýada, Argentinada, Gwatemalada, Paragwaýda, Gresiýada harby döwlet agdarlyşyklaryny gurnady.

Gynama tilsimlerini «eksport» etdi, sud etmezden öldürmeleri ýola goýdy.

«Reňkli rewolýusiýalar» ady bilen raýat agdarlyşyklaryna guramaçylyk etdi.

Gündogar Timor, Owganystan, Grenada, Panama, Yrak topraklaryna girdi.

A Sudan? A Siriýa? A Liwiýa?

Ýürtlara goýýan sanksiýalarynyň – gyaraklatma-

izolýasiýalaşdyrma işiniň yzy kesimedi.
Gürjüstanda, Gazagystanda, Gyrgyzystanda edenlerini bilmenden
Ukraina-Russiýa urşuna dogry düşünip bolarmy? Päkistanda bolup
duran zatlary görüp otyrsyñyz...
«Manipulýasiýanyň koroly» ABŞ-nyň daşarky syýasaty halkara
kanunlary hemise bozup geldi, bozmagyna-da dowam edýär.
Halkara Jeza beriş sudy, Rim statusy ýaly birtopar möhüm
halkara ylalaşyklara gol çekmekden yüz dönderýär. Hatda
kämillik ýaşyna ýetmedikleriň hak-hukuklary baradaky
ylalaşyga-da gol çekenok.
Özlerini köplenç kowboýdyr öýtmeýän Ak Tamyň ýolbaşçylary
ýarag bilen dünýäni aýalaryna alarys öydýärler! Jahana hakyky
duşmançylygy edýänler şular!
Meniň ýazgarýanyň şudur.

Soner YALÇYN.

«SÖZCÜ» gazeti, 15.04.2022 ý. Publisistika